

# SİBER ZORBALIK VELİ BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ



Özellik Eğitim ve  
Rehberlik Hizmetleri  
Genel Müdürlüğü



## SİBER ZORBALIK NEDİR?

Günümüzde bireylerin bilgiye hızlı bir şekilde ulaşmasını ve insanların iletişimini kolaylaştıran bilgi ve iletişim teknolojileri (internet, cep telefonu, bilgisayar vb.) bireyler tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Özellikle akıllı telefonların yaygınlaşmasıyla birlikte bireyler internete artık kısa zamanda ve istenilen mekanda ulaşabilmektedirler. Bu bilgi ve iletişim teknolojileri bireylere sağlamış olduğu bunca kolaylığın yanında amacının dışında kullanılmaya başlanmasıyla bazı olumsuz sonuçların yaşanmasına da neden olmaya başlamıştır. Yaşanan bu olumsuzluklardan bir tanesi de iletişim teknolojilerini birbirlerine zarar vermek amacıyla kullanılmasıyla ortaya çıkan siber zorbalıktır.



Siber zorbalık; bir birey veya grubun bilgi ve iletişim teknolojilerini diğer bireylere zarar vermek amacıyla kullanması olarak tanımlanmaktadır.

Bilgi ve iletişim araçlarıyla (telefon, tablet, bilgisayar, internet vs.) bir kişi ya da grubun kendisine hedef olarak seçtiği bir kişi ya da gruba yönelik yaptığı zarar verici her türlü eyleme siber zorbalık denir.

## HANGİ DAVRANIŞLAR SİBER ZORBALIKTIR?

- Kişinin görüntülerini çekmek ya da çekilmiş görüntülerin kişiden izin almadan sanal ortamlarda yayınlamak.
- Sanal ortamda olumsuz sözler sarf etmek

- Sanal ortamda başkasının yerine geçerek o kişiyymiş gibi davranmak
- Sanal ortamda birilerini tehdit etmek
- Sosyal medyada birilerine hakaret etmek, aşağılamak, dalga geçmek
- Birisine ait özel bilgileri onun izni olmadan sanal ortamda paylaşmak
- Bir kişiye ilişkin onu karalayıcı, küçük düşürücü site, sayfa ya da grup oluşturmak
- E-posta, mesaj ya da anlık iletilerle kişiye hakaret etme, aşağılama, alaya alma ya da tehdit etme
- Sosyal ağlarda birisi hakkında dedikodu çıkartma
- Arkadaşlarıyla organize olup mağdur olarak seçtiği kişiyi sosyal platformlarda dışlama (arkadaşlıktan çıkarma, takibi bırakma vs.)



## SİBER ZORBALIĞIN SONUÇLARI

- Siber zorbalığın, psikolojik, duygusal ve sosyal alanlarda ciddi olumsuz etkileri vardır.
- Zorbaca davranışlara maruz kalma durumunun bir süre sonra fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklara neden olmakta zorbaca davranışların uzun süre devam etmesi ve mağdurun çevreden destek görememesi durumunda yaşanan bu rahatsızlıkların daha da şiddetli hissedilmesine neden olmaktadır

- Zorba ve mağdurlarında depresyon, yalnızlık, düşük sosyalleşme, düşük özsaygı, üzüntü, kızgınlık, korku, anksiyete gibi psikolojik etkiler görülür.
- Siber zorbalığa maruz kalanlarda kusma, kol ve bacak ağrısı, nefes darlığı, karn ağrısı, sırt ağrısı, Çarpıntı, Bulantı vb. fiziksel tepkiler görülebilmektedir
- Siber zorbalığa maruz kalanlar dikkati bir noktada toplama da güçlük çekme ve yaşantı ile uyum sağlamada problem yaşamaktadırlar.
- Yine hem zorba hem de mağdurlarda okul başarısında azalma, devamsızlıkta artışlar görülebilmektedir.
- Siber zorbalığa maruz kalanlar aile ve sosyal çevresindekilerle sıklıkla çatışma yaşarlar

## SİBER ZORBALIĞIN NEDENLERİ

- Eğlence/şaka amaçlı yaptığı düşünmesi
- Kendisine kötü davranan kişilerden sanal dünyada intikam almaya çalışma, Başkalarını kontrol etme arzusu
- Arkadaşları arasında saygınlık kazanma
- Saldırganlıktan zevk alma
- Sert görünme isteği
- Yakalanma ihtimalinin düşük olması
- Mağdurla yüz yüze iletişim kurma zorunluluğunun bulunmaması
- Anonim olabilmesi (kimliğini gizleyebilme)
- Davranışlarının sorumluluğunu almaktan kaçma
- Kıskançlık
- Gerçek yaşamda davranışa dökemediği saldırganlık içeren düşüncelerini sanal ortamda gerçekleştirme isteği
- Gerçek hayattaki kızgınlığın sanal ortamda başka birisine yöneltilmesi
- Sanal ortamın yeterince denetlenmemesi
- Onların düşüncesine göre mağdurlara fiziksel zarar vermemeleri

## ÇOCUKLARIN SİBER ZORBALIĞA MARUZ KALDIĞINA YÖNELİK SİNYALLER

Birçok çocuk siber zorbalığa maruz kaldığını aileleriyle ve yetişkinlerle paylaşmadığı için çocuğun siber zorbalığa maruz kaldığını anlayamayabiliriz. Çocukta görülen bazı davranış değişiklikleri çocuğun siber zorbalığa maruz kaldığına yönelik ipuçları verebilir. Bunlar:

- Çocuğun internet kullanımından sonra üzgün görünmesi
- Çocuğa gelen cep mesajından sonra üzgün görünmesi
- Kendi yaşlılarıyla sosyal aktivitelerinin azalması
- Akademik performansının düşmesi
- Çok sık kullandığı internete eskisi kadar ilgi göstermemesi
- Telefonuna gelen mesajları okumadan silmesi.

Bu tür davranışlar çocukların siber zorbalığa maruz kaldığına yönelik işaretler olabilir ancak bu davranışları gösteren her çocuğun siber zorbalığa maruz kaldığını söyleyemeyiz.



## SEVGİLİ VELİLER!

- Günümüzde artık teknolojiyi kullanmak değil; bilinçli, kontrollü ve güvenli kullanmak önemlidir. Bu nedenle çocuklarınızın teknolojiyi bilinçli kullanmasına özen göstermek gerekmektedir.
- Çocuklarınıza internette hiçbir şeyin geçici olmadığını ve kaybolmadığını hatırlatın.
- Çocuklarınızın sanal ortamda profillerinin gizlilik ve güvenlik ayarlarını yapmaları gerektiğini hatırlatınız.
- Çocuklarınıza sanal ortamdaki parolalarını hiç kimseye paylaşmamaları gerektiğini, parolalarını güvenli hale getirmelerini ve sık sık değiştirmeleri gerektiğini ifade ediniz.
- Çocuklarınıza her gördükleri paylaşıma yorum yapmamaları gerektiğini ifade ediniz.
- Sanal ortamda her gelen talebi ve isteği kabul etmemeleri gerektiğini vurgulayın.
- Uygunsuz davranışları [ihbarweb.org.tr](http://ihbarweb.org.tr), [guvenli.cocuk.org.tr](http://guvenli.cocuk.org.tr), [guvenlinet.org](http://guvenlinet.org), [guvenliweb.org.tr](http://guvenliweb.org.tr), [gim.gov.tr](http://gim.gov.tr) adreslerinden bildirebileceklerini anlatın.
- Çocuklarınıza "Dijital ayak izlerini" kontrol etmelerini söyleyin. Ekran adınızı veya e-posta adreslerini bir arama motoruna yazarak aramalarının sonucunu görmelerinin başkalarının onları sanal ortamda nasıl gördüklerini anlamak için önemli olduğunu ifade edin.